

gő egy kábítószer-élvező művészre nézve, viszont Győry nem is nagyon akar mást, mint megsemmisíteni hősét a történet végén. A végzetesen felbomló, a halálban feloldódó önzonosságot a szöveg játékosságában is végigkísérhetjük, mert fel-feltör benne az entrópia, fenyeget a széthullás, ám ennek ellenére mindvégig könnyedén követhetjük a számkivetett hősök vergődését.

KUTHI ÁRON

(*Kalligram Kiadó, Pozsony, 2002, 1600 Ft*)

DOLÁK-SALY RÓBERT:

Madáretető

Avagy: mindenki nem csinál valamit.

Kezdjük mindjárt egy érdekeséggel. A kockázatot távolról sem ismerő Európa Könyvkiadó rendhagyó vállalkozásba fogott. Vélhetőleg hosszadalmas, presztízskérdéseket is érintő viták során *kívívta* Arany János, Csokonai, Schiller, Baudelaire és Edgar Allan Poe ajánlását egy bizonyos kiadványa megjelenítéséhez. Nem vitás, hogy a kötet komolyságát és jelentőségét bizonyítja, miért mozgatott meg minden követ a kiadó. De vajon a szerző méltó-e az áldozatokra? Köszönetnyilvánításából rögtön kiderül: „Ezúton mondok köszönetet nekem, aki

mindvégig tartottam bennem a lelkét.” A kiadó fáradozásai egyértelműen arányban állnak e kiegyensúlyozott, józan állítással. A szerző attitűdje pedig azonnal kiderül, mihelyst kezünkbe vesszük a kiadványt – *für alle fülle* jegyezzük meg: ironikus.

A *Madáretető* – ahogy a fülszöveg találóan jegyzi meg – újságírói stílusparódia. Napilapok és képes magazinok rovatainak eredeti hangvételű paródiája – ilyen értelemben pedig társadalmi szatíra. A könyv viccgyűjtemény. Olvashatjuk tehát ide-oda, lapozgathatunk benne, akár egy újságban. Egyetlen rendező elve az állandó rovatok visszatérése. Ám ezt inkább fokozza az egyes poénon utáni derültsége (a mosolytól a vinnyogásig). A szerző ötleteit nyelvi fordulatokból (szóviccekből), képi poénonkból és egymásra vetítésükből állítja össze. Az egyperces poénon főként a bulvármagazinok szellemetlen zsurnalizmusát veszik célba: a „semmiről semmit írni” vezérlő elvét. Mindehhez a dadaizmus nyújtotta szabadság és az abszurdban rejlő paradox mondanivaló eszközei segítségre. Illetve elsősorban a szerző sajátjának nevezhető *speciális kreativitásmélet*...

Annak ellenére, hogy a könyvnek gyűjteményes kötet jellege van, egy kerettörténetbe ágyazódik.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer az *Agyatlantisz*. Ez a világ, mint minden Atlantisz, elsüllyedt. A távoli jövő régészei, az „úrrégészek”,

azonban megtalálják egy letűnt civilizáció életjeleit. Három épen maradt újság dokumentálja, hogy e bolygót valaha élet görnyesztette. Az újságok így 2002 júliusának háromnapos krónikáját mesélik el. A különböző rovatok, sarkok, fórumok érintik a tudomány, a technika, a művészet világát, a hétköznapokat és a divatot, tartalmaznak könyvajánlatokat, tudósításokat, riportokat és interjúkat, vagyis abszurd etűdök, jelenetek olvashatók az újságok hasábjain. Találkozhatunk képregényekkel is – többek közt egy különös atmoszférájú *Winnetou*-historiával vagy a rímekkel terrorizáló *Igazságos Izom Tibor* retardált történeteivel. Sőt az *Egri csillagok*at is elolvashatjuk egy rövidített és „interpretált” formában. Vannak visszatérő alakjai is a lapoknak, így *Bendő Bandi*, akinek életét végigkísérhetjük sztárrá válásától haláláig, nyilván a legaktuálisabb mozzanatokra összpontosítva. Az újság szerkesztője nem feledkezhetett meg a gyerekek pallérozásáról sem, ezért mesékkel

kedveskedik a legkisebb korosztálynak – *A királylány és a büdös paraszt* erről a nemes szándékról árulkodik. A *Madáretető* lényegében mindent tartalmaz, ami csak egy sajtótermékbe belefér. Azt kell tehát fölhúzott szemöldökkel megbámulnunk, aki számára még meglepő, hogy olvasói fórum (!) is bizonyítja az egykori sajtóorgánumba vetett bizalmat. E szerkesztőségbe érkezett küldemények közül talán a *Halott vagyok* címet viselő levél az egyik legjobban sikertült darab.

Dolák-Saly Róbert és a háttérben fel-felbukkanó ötlettárs, Szászi Móni szándéka, hogy „mulatsághatásos feladványainkkal” lopjanak (el) örömteli pillanatokot a naiv olvasóközönség számára. Nem is szükséges bemutatni őket, mivel sokaknak ismerősek a *L'art pour l'art társulat* előadásaiból, vagyis a televízióból és a színházi előadásokból.

PALYA KRISTÓF

(Európa Kiadó, Budapest, 2002, 164 oldal, 2300Ft)

